

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

На мою думку, вирішення цієї проблеми є. По- перше, з дитинства треба приділяти достатньо уваги дітям, з віком поступово ознайомлювати із життєвим досвідом, я також думаю, що не потрібно соромитися говорити із дітьми на тему стосунків та статевих відносин, тому що з цього і виростають гвалтівники .

По- друге, якщо, все ж батьки не приділяють достатньо уваги і бачать, що дитина стала не на той шлях у житті, намагатися допомогти.

Якщо ж задати особисто мені питання «Чи потрібна смертна кара у 21 столітті?» я відповіла б так, якщо дійсно доведено, що людина винна у скоєному злочині, то я б погодилась на смертну кару цієї людини. Також важливо, щоб її застосовували тільки до важких злочинів, таких як: вбивство, зґвалтування, педофілія та інше.

Отже, моя тема є актуальною навіть сьогодні, бо рівень тяжких злочинів дуже зростає з кожним днем. Актуальним це питання буде допоки поліція не покращить свою роботу і рівень скоєних злочинів не впаде до мінімуму.

Денисюк В.Ю. курсант 2-го курсу ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри
філософії права та юридичної логіки,
кандидат філософських наук, **Петрова Г.М.**

ДЕМОКРАТІЯ: ПОЛІТИЧНИЙ ІДЕАЛ ТА ПОЛІТИЧНА ПРАКТИКА

Рівень актуальності дослідження демократії ще ніколи раніше не мав такої потреби в дослідження порівняно із сьогоденням. Структура демократії, особливості її загальнолюдської сутності усвідомлюються та втілюються у життя людьми впродовж 25 століть існування демократичної традиції. За всю історію існування людської цивілізації жоден народ не досягнув тих необхідних знань, які б поклали початок кращого функціонування суспільства, механізмів політичних систем, моделей організації державної влади. Проте, за іронією долі, ні один з етапів описаного руху не може претендувати на завершеність. Адже демократія – це процес, рух якого є прогресивним і тому вона відмежовується від будь-якої однозначності. Також слід зазначити, що з огляду на теперішнє політичне становище України потреба в реформі партійної системи, очевидно, набуває якісно нової форми. Водночас слід зазначити, що рішення конструктивної частини даного питання повинна прийняти українська влада, яка, спираючись на досвід розвинутих демократичних держав, повинна усвідомити свою відповідальність за продовження демократичної традиції країни та її своєрідну еволюцію.

У політології термін «демократія» вживається в трьох значеннях: як влада народу; як форма устрою будь-якої організації, домінуючими

принципами якої є рівноправність її членів, виборності й прийняття рішень за більшістю (партійна, профсоюзна, молодіжна тощо); як ідеал суспільного устрою і відповідний йому світогляд та система цінностей; як рух за народовладдя (соціал-демократичний, християнсько-демократичний тощо). Одним з основних принципів демократії є принцип більшості. Він здійснюється за допомогою прямої та представницької демократії.

Демократичний політичний режим передбачає вільну діяльність всіх політичних партій, суспільно-політичних об'єднань, організацій, рухів, які діють в рамках закону. Для демократичної форми правління характерна багатопартійність. Важливий атрибут демократії – принцип поділу влади у системі державної влади. Згідно цього принципу законодавча, виконавча і судова влади відокремлені і досить незалежні одна від одної. Проте, вони постійно взаємодіють між собою, врівноважують одна одну. Обов'язковою умовою демократії є гласність про всі дії державних органів, політичних партій, суспільних організацій. Незалежний статус засобів масової інформації – це теж атрибут демократичного суспільства.

У демократичному суспільстві значна роль у системі державного устрою відводиться місцевим органам самоуправління, здійснюється раціональний поділ компетенції і повноважень різних рівнів влади. Саме місцева влада найбільш близька до народу і від її дій залежить повсякденне життя громадян. Тому ступінь демократичності суспільства виявляється тим, який статус і обсяг повноважень місцевих органів влади, а також рівень її доступності для людей.

Історичний процес генезису демократії тривалий і поривчастий. Ідея демократії як така зародилася в Античній Греції, але не знайшла там палких прихильників серед філософів. Найяскравіше всі переваги та недоліки нової форми правління висвітили у своїх працях взірці політичної думки Арістотель і Платон, хоча дух скептицизму досі не виходив із суспільної свідомості. У наступні століття також панувало скептичне ставлення до демократії. Після закінчення у 1799 році десятирічної Французької буржуазної революції стало зрозумілим, що саме демократія є засобом більш розумного врегулювання низки питань і проблем політичного та соціального характеру, пов'язаних із організацією діяльності суспільства, держави і владного апарату. У XIX ст. демократія мала свої злети та падіння, але, в цілому, до неї було негативне ставлення.

Коли в кола широких мас громадськості вийшла книга А. Токвіля (1805-1859) «Демократія в Америці», почало формуватися позитивне ставлення до демократії. Ф. Фукуяма прояснив, що є «чотири рівні, на яких має відбуватися зміцнення демократії»: ідеологія, політичні інституції, громадянське суспільство, культура. Зміни на рівні громадянського суспільства, з його слів, відбуваються набагато повільніше, ніж на перших двох рівнях, а їх швидкість значною мірою залежить від особливостей культури. Тому хоч і стверджувалось, що громадянське суспільство повинно було стати передумовою політичної демократії, саме воно не могло

«вирости» без певного типу демократичної політичної культури і правової держави.

Початок ХХ ст. практично не залишив політичних доктрин, в тому числі більшовизм і фашизм, квінтесенцією ідеологічних страт яких не виступала б демократія різних форм. Після революції 1917 р. в Росії пролетаріат із жорсткою диктатурою був проголошений вищим ступенем пролетарської демократії. Значний поштовх у напрямку затвердження сучасних норм демократії відіграли «Декларація прав людини», прийнята ООН (1948р.), Хельсинська нарада (1975 р.), правозахисний рух у постсоціалістичних країнах, Паризька нарада глав урядів європейських країн й прийнята нею «Паризька хартія для нової Європи» (1990 р.).

Поняття демократії належить до тих термінів, що нині часто вживаються неусвідомленою, мимовільно, без належного розуміння суті їх змісту — у політичному чи публіцистичному ракурсі. Оскома від цього слова приводить до певної дискваліфікації феномену демократії у суспільній свідомості — і до повного хаосу, що панує в уявленні про цей феномен в царині повсякденного досвіду. Хоча саме людський досвід має служити джерелом наших теоретичних уявлень як про класичну демократію, так і про демократію в умовах сучасності. А це означає, що під ім'ям демократії, під її модною і “політично коректною” вивіскою можуть бути приховані будь-які форми тиранії чи рабства.

Як зауважувала, одеський соціолог І. Попова: “...афішування “демократичності” нашого суспільства, постійне вживання терміна “демократія” у ситуації сваволі й реального безправ'я людей, неабиякого поширення бідності та злиднів є блюзнірством, бо призводить до девальвації цього слова, до повсякденного сприйняття демократії як ситуації, за якої “все дозволено”, і проти цього “пересічна людина” не має ніякого захисту. Інакше кажучи, на тлі нашої практики термін цей набуває сенсу, прямо протилежного тому, який вкладає в нього дослідник”.

Не відстають і теоретики, які представляють сучасний, західний, прагматичний погляд на справу керування суспільством: “теорії” демократії таких мислителів як Й. Шумпетер, Ф. Шміттер, Дж. Сарторі та ін., власне, й намагаються обґрунтувати доцільність так званої “реальної демократії”, на противагу її ідеальним, насамперед класичним концепціям. Проголошується просто неможливість досягнення реальної “влади народу”, завдяки чому демократія в її “полегшеному” варіанті опиняється лише владою “схваленою народом”, лише правом народу обирати собі владу з числа кількох угруповань політичної еліти. Демократія, зрозуміла таким чином, — це лише вибори кандидатів, це “система врядування, за якої керівники підзвітні за свої дії в державній сфері громадянам, що діють опосередковано завдяки конкуренції і співпраці своїх обраних представників”.

Р. Даль вважає, що термін “демократія” придатний лише для характеристики ідеального стану суспільства. Дійсний стан системи, що наближається до ідеального стану — то поліархія. Звичайно, і така система

не позбавлена вад порівняно з демократією. Але вона краща, ніж безмежна влада більшості, або влада еліти. Загалом, на думку Р. Даля, демократія і автократія — це переважно теоретичні утворення. Доктрина поліархії виходить із того, що, згідно з вимогами ліберальної демократії, консенсус і політична рівність повинні бути активними і такими, що розвиваються. Для цього кожен громадянин повинен володіти невід'ємним правом формулювати і відкрито демонструвати, кому він надає перевагу. Саме це збільшує і гарантує можливість рівності в управлінні суспільством.

Поява різноманітних концепцій у межах основних постулатів ліберальної доктрини демократії є одним із свідчень її невичерпності як найбільш досконалої форми організації влади. Демократія — явище загальноцивілізаційне (так як і сім'я, нація тощо). Тому не може бути двох або трьох демократій. І подолання тоталітаризму, по суті, зводиться до відродження, з урахуванням культурних та історичних традицій того або іншого народу, звичайних демократичних інститутів.

При всіх можливих змінах від провідної тенденції (і небезпеці реставрації тоталітаризму) серед громадськості дедалі більше встановлюється розуміння універсальності принципів і цінностей ліберальної демократії. Усвідомлення того, що демократія — це не тільки традиційний набір принципів парламентаризму, багатопартійності і плюралізму. Це насамперед реальне народовладдя. Останнє народжується тільки тоді, коли демократія виростає знизу, а не нав'язується зверху, коли за кожним депутатом з імперативним мандатом стоїть реально об'єднана спільними інтересами група людей — самоврядний трудовий колектив, комітет самоврядування мікрорайону, об'єднання споживачів, профспілки та ін. А все це вимагає відповідної політичної, зокрема громадянської культури, формування справжнього громадянського суспільства і багатьох інших умов, що передбачає чималих зусиль з боку політичних сил національного відродження.

Головна помилка наслідуваних типів демократії полягає не в тому, що вони спрямовані на курс сучасних стандартів демократичного ладу, а в тім, що багато з них намагаються швидко втілити їх у життя в повному обсязі, не враховуючи тієї обставини, чи існують необхідні передумови для впровадження тих чи інших стандартів у життя у теперішньому стані суспільства. У 1970-му Д. Растов наголосив: „Щоб перейти до демократії, потрібне не копіювання конституційних законів або парламентської практики якоїсь вже існуючої демократії, а здатність чесно подивитися на свої специфічні конфлікти та вміння винайти або позичити ефективні механізми їх розв'язання”.

Будь-яке суспільство, яке намагається побудувати ліберальну демократію, на власному шляху зустрічає певні небезпеки. Оскільки їх набір завжди має специфічний характер, то універсального шляху до ліберальної демократії не існує. Проте, щоб успішно пройти шлях до ліберальної демократії, транзитивні режими повинні бути обороноздатними, тобто вони

*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ*

повинні усвідомлювати наявні ризики та небезпеки і вживати необхідних заходів для їх усунення, навіть якщо вони потребують деякого обмеження політичних прав та громадянських свобод. Слід зауважити, що заходи даного характеру потрібні виключно для нівелювання загроз демократичному ладу та мали превентивний характер.